

Roll No.

ME-2010-15

Total No. of Pages : 4+2

Total No. of Questions : 25+15+5+1

उत्तरमध्यमा द्वितीयखण्ड

विषय कोड : 815

दर्शनम्

पञ्चम् प्रश्नपत्र

समय : 3 घण्टे

पूर्णांक : 100

खण्ड 'अ'

निर्देशाः- सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

रिक्तस्थानान् प्रपूरयतु :

1×25=25

1. न्यायसिद्धांतमुक्तावल्याः रचनाकारः कः ?
2. व्यापारस्तु परामर्शः करणं ?
3. व्याप्यस्य पक्ष वृत्तित्वधीः ?
4. व्याप्तिः साध्यवदन्यस्मिन्न संबंधः ?
5. अघवा हेतुमन्निष्ठ विरहाड ?
6. सिपाधयिप्रया शून्या ?
7. अनेकान्तो विरुद्धश्चाप्यखिलः ?
8. आद्यः साधारणस्तुस्याद् ?
9. यस्तुभयस्माद् व्यावृत्तः स चा ?

10. गवयादि पदानांतु ?
11. लक्षणाशक्य सम्बंधः ?
12. यत्पदेन विनायस्या ?
13. श्वेता श्वतरुपनिषदे कति अध्यायाः सन्ति ?
14. कालः स्वभावो ?
15. देवात्मशक्तिं ?
16. विश्वरूपैकपाशं इति शब्दस्य हिंदी अर्थः विलिख्यताम्।
17. पञ्चस्रोतोऽम्पुम् अभिप्रायः
18. अस्मिन् हंसो भ्राम्यते ?
19. उदगीतमेतत् परमं ?
20. त्रयं यदा विन्दते ?
21. प्रथमोऽध्यायस्य सारांशः किम् ?
22. द्वितीयोऽध्यायस्य सारांशः किम् ?
23. मनः केन प्रकारेण संजायते ?
24. विश्वशस्यैकं।
25. द्वे अक्षरे।

खण्ड 'ब'

निर्देश:— अधोलिखित प्रश्नानामुत्तरं विलिख्यताम्। सर्वे प्रश्नाः समानाङ्काः

15×2=30

1. अनुमितिकरणं किम् ?

अथवा

अनुमायां व्यापारः कः ?

2. लिङ्गशासनमितेः करणं कथं न भवति ?

अथवा

कीदृशं ज्ञानं अनुमिति जनकं ?

3. साध्यवदन्यस्मिन् असंबंधः इति व्याप्तेर्लक्षणस्य सामान्यं कुरुन्तु।

अथवा

व्याप्तेः द्वितीयं लक्षणं किम् ?

4. किं नाम पक्षत्वम् ?

अथवा

पञ्च हेत्वाभासाः के सन्ति ?

5. हेत्वाभासत्व लक्षणे सद्विषयकत्वेन इति वदस्य कोऽभिप्रायः किञ्च प्रयोजनम् ?

अथवा

प्राचीनमतानुसारेण सत्प्रतिपक्षस्य किं लक्षणम् ?

10. गवयादि
11. लक्षणाश
12. यत्पदेन
13. श्वेता ष
14. कालः
15. देवात्मः
16. विश्वरू
17. पञ्चस्रं
18. अस्मि
19. उदगी
20. त्रयं ष
21. प्रथमे
22. द्विती
23. मनः
24. विश
25. द्वे ष
6. शक्तिगृहस्य कानि साधनानि सन्ति ?
- अथवा
- व्यवहारेण शक्तिगृहप्रकारमुदपादयन्तु।
7. व्यवहारेण शक्तिगृहप्रकारमुपपादयन्तु।
- अथवा
- कुत्र पदं योगिकं रुद्रं भवति ?
8. ज्ञायमानं पदं शब्दबोधस्य करणं भवति न वा।
- अथवा
- आधुनिके नाम्नि शक्तिरस्ति न वा।
9. जगतस्य रचना च प्रलयः कस्याधीनः।
- अथवा
- समस्तप्राणीनां आश्रयः स्पष्टयतु।
10. प्रकृतिरूपजीवसमुदायस्य अभिप्रायः
- अथवा
- अविद्यायाः अभिप्रायः।
11. युक्तेन मनसा वयं देवस्य सवितुः सवे। सुवर्णयाय शक्त्या—हिंदी अर्थ विलिख्यताम्।
- अथवा
- ध्यानयोगस्य विधिः स्पष्टयतु।

12. "परब्रह्मपरमात्मनस्य ध्यानाय" ध्यान प्रक्रिया परिभाषयतु।

+2

अथवा

+1

परमात्मनस्य वैशिष्ट्यं निरूपयतु।

13. अनादि प्रकृतयः काः ? स्पष्टयतु।

अथवा

जीव समुदायस्य मुक्ति कीदृगभवति ? स्पष्टयतु।

14. अविद्या-विद्या स्पष्टयतु।

अथवा

100

जीवात्मा स्वरूपस्य विचरणं स्पष्टयतु।

15. ज्ञानयोगस्य स्पष्टयतु।

अथवा

=25

परमेश्वरस्वरूपं स्पष्टयतु।

खण्ड 'स'

अधोलिखितप्रश्नानानुसारं विलिख्यताम् ?

7×5=35

1. लिङ्गज्ञानमनुमितेः करणं कथं न भवति ?

अथवा

को हेतु साधारणः ?

2. हेतुमन्निष्ठा विरह स्पष्टयतु।

अथवा

विरुल हेतुः किं ?

3. कुत्र पदं रूढम् ?

अथवा

गंगायां घोषः इत्यादौ लक्षणाप्रकारं प्रदर्शयन्तु।

4. का नाम आकांक्षा ?

अथवा

षष्ठोऽध्यायस्य अवलम्ब्य एकश्लोकः विलिख्यताम्।

5. परमेश्वरं ज्ञातुं साधनं निरूप्यताम्।

अथवा

श्वेताश्वतरोपनिषदस्य अन्तिम श्लोकः विलिख्यताम्।

खण्ड 'द'

1. अधोलिखितप्रश्नस्य उत्तरं लिखतु—

शाब्दबोधे योग्यता पदार्थं बोधयत्।

अथवा

ध्यानाय परमात्मनस्य स्तुतिभेदश्च परमात्मज्ञानफलस्य दृढता निरूप्यताम्।

10